

Je teda pravda, že jak jsem s tím průzkumem zkoumala rodiče těch postižených dětí, tak jsem měla hroznej problém sehnat respondenty, tak tady do toho průzkumu se mi fakt hlásí lidi sami, nikdo mi neodmítl. A všichni hrozně chtějí, aby na tom bylo znát, že jim na tom hrozně záleží.

To věřím, tak to je taková srdeční záležitost. No, tak když má doma člověk postižený děti, tak je to taky srdeční záležitost.

A jak vy jste se dostala do nějaký tý komunity v katolickém kostele?

No to byla velmi spletitá cesta, ono to začalo už ještě za komunismu. Já jsem konvertovala ve 14 letech, ještě před revolucí a dost zajímavým způsobem, pak jsem samozřejmě hledala, kam bych šla. Mně v té době přišla ta katolická církev jako naprosto nedobytná pevnost. Nebyla jsem schopna vymyslet, kam bych vůbec šla. Tak teda já jsem konvertovala v *lázních*, protože jsem vyrůstala na sídlišti, kde kostel vlastně žádný nebyl. V mé rodině ani nikdo věřící nebyl a já jsem vlastně ani nikdy neslyšela slovo Bůh, kostel, církev. Já bych si pod tím nepředstavila nic z toho, co jsem potom poznávala. Takže když si mě ten Pán Ježíš takhle krásně přitáhl do toho kostela, tak jsem tam teda seděla v tom kostele, nikde nikdo a zachránila mě ta hvězdná obloha, která tam je na stropě všude, protože to bylo jediný, k čemu jsem byla schopna se vztáhnout, jinak tam bylo všechno, čemu jsem nerozuměla. Sochy, obrazy, nějaký tam papírky s modlitbičkama, vůbec ničemu jsem nerozuměla. A ani jsem nevěděla, kam bych šla. Nikde nebyl nikdo, kdo by mě třeba oslovil, nebo kde bych si přečetla něco, prostě nebylo vůbec nic, co by mě oslovilo. Nebo že by mi někdo řekl: „Přijďte tam a tam.“ Nic z toho. Takže jsem zase odjela a nepodnikala jsem vlastně nic. No a když jsem tam pak přijela znovu, protože jsem tam jezdila opakovaně, asi po, nevím tak $\frac{3}{4}$ roce, tak jsem tam zase takhle chodila každé den si sedat do toho kostela, a pak jsem si uvědomila, že míjím dům, na kterým je cedulka Klášter *. Sester. Tak jsem si domyslela, že to asi patří do té církve, když je to klášter.

Cesta do prvního společenství byla poměrně dlouhá a spletitá. Jsem z nevěřící rodiny a konvertovala jsem ve 14 letech během pobytu v dětské ozdravovně. Bůh mě přitáhl do kostela a já se v něm ocitla poprvé v životě. Rozhlížela jsem se a ničemu nerozuměla – obrazy, sochy a vše, co jsem kolem sebe viděla mi bylo zcela neznámé. Chodila jsem si tam ale sedat opakovaně (kostel byl přes den otevřený), protože jsem se tam cítila, i přes tu nesrozumitelnost, doma. Nevzpomínám si, že bych v kostele někoho viděla, každopádně mě nikdo neoslovil a já nevěděla, co si počít. Pochopitelně jsem měla spoustu otázek, ale nebylo koho se zeptat. Až když jsem přijela do ozdravovny za rok znovu, tak jsem si během procházky všimla na jednom domě tabulky s nápisem „klášter sester“. Přišlo mi, že mezi klášterem a kostelem bude nějaká spojitost. A tak jsem tam jednoho dne, když jsem měla volnou vycházku, zazvonila...

Internet nebyl, takže se jinak nebylo kde se zeptat...

Takže jsem tam prostě zazvonila. A otevřela mi taková mladá sestřička a ta mi zodpověděla těch tisíce otázek, který jsem pochopitelně měla, a dodneška si s ní píšu. No tak to byl takovej začátek, kdy jsem do toho trošku začala pronikat, kdy jsem vůbec poznala někoho věřícího. Já jsem tehdy nikoho neznala. A ta sestřička mi tenkrát poradila, abych šla u nás doma do kostela. U nás jsem věděla o dvou, tak jsem šla do toho, který mi připadal sympatičtější. Tak jsem tam teda zazvonila a pan farář mi řekl, že tam teda územně nepatřím a že mám jít do toho druhýho. No tak to jsem teda rok zase nic nedělala a takhle se to víceméně táhlo, že jsem se snažila někde něco zjistit, ale ono vlastně i po té revoluci taky nebylo nic. Nebyl internet, nebylo kde se co dovědět, já jsem žádnou literaturu neměla

k dispozici. Potom jsem později zkusila s kamarádkou, kterou taky určitým způsobem zajímala víra, zkusit zajít do společenství mladých do toho kostela, kam jsem já měla územně patřit. Ale to bylo úplný fiasko, to prostě... s náma se nikdo z těch lidí absolutně nebavil. Nevěděly jsme, co máme dělat, tak jsme zase odešly a už se nevrátily. Tak dál to pak pokračovalo tím, že jsem začala pracovat a potkala se s manželem. No a jak jsme spolu tak jako chodili, tak najednou z nějaký řeči, mám pocit, že to bylo někde na schodech v metru, kde jsem se ho zeptala, kde vlastně dneska byl a on na to řekl, že v kostele, vyplynulo, že vlastně je katolík. No tak to mě úplně nadchlo a říkala jsem si: „*No tady je nějaký věřící člověk! Hmatatelně! S kterým si můžu začít povídat o tom, co prožívám a tak*“. Takže skrze něho, kdy on je z katolický rodiny, velká rodina, hodně v církvi aktivní, si myslím v té době, tak skrze něj já jsem začala pomalu pronikat za ty zdi těch nedobytných kostelů. Tak mě dovedl do jednoho kostela, kde jsem se chtěla připravovat na křest. Ta příprava zase jako nedopadla dobře, protože pan farář mi tam říkal věci typu, že ženy nemají tu váhu a tu důležitost jako muži, a takovýhle věci do toho montoval.

To bylo v Praze?

V Praze. A já jsem to nedala. Říkala jsem si, že tohle teda nepůjde. Tak jsme hledali něco jiného a nakonec jsem se setkávala párkrát s jiným knězem a pokřtěna jsem potom byla před svatbou. No a nějak ty moje zkušenosti.... Já teda nevím, jestli ale neodbíhám od toho přesného tématu...

Ne, neodbíháte. To je strašně zajímavý. Mě tam hrozně moc zaujalo, jak jste říkala, že ta katolická církev byla nedobytná. Máte pocit, že to bylo strachu, že to bylo před tou revolucí, nebo kvůli tomu, že nevěděli, byli k sobě tak přimknutý a cizí element tam nechtěli pustit?

No já si myslím, že je to každopádně kombinace obojího, jak říkáte, protože to pochopitelně ta církev za těch 40 let se naučila bejt uzavřená, nic moc neříkat, vlastně se to stalo takovou normou. Kostely byl víceméně zavřený, otvíraly se jen některý na mši, takže to bylo všechno udělaný tak, že ten člověk se k nim ani nemohl dostat. Takže to nebyla, když to řeknu takhle, vina ze strany jen církve, ale celková situace v té společnosti.

A myslíte si, že ti lidé se v tom naučili žít, že jsou v podstatě takovej uzavřenej elitní kruh?

Myslím si, že jo, do velký míry jo. Dokonce mi přijde, že ani někdy nejsou ochotní to měnit. Že se v tom tak jako zabydleli a že je to vůbec tak jako zvláštně nastavený. Samozřejmě, že se to hodně změnilo, to jo. Ale já se k tomu ještě dostanu – já jsem měla ještě znova jedno kolečko, když jsem se přestěhovala po mnoha letech z ciziny sem a vlastně jsem stála před podobným problémem. Ono se to dost zpřetrhalo... takže abych se zase vrátila k tomu, když jsem byla pokřtěná, tak já jsem měla takový – prostě Pán Bůh mě asi hrozně musel chtít v té církvi, protože ty zkušenosti, který jsem měla třeba na *vyhlášeném komunitním místě* (...upraveno z důvodu anonymizace...), nebyly dobrý. Prostě hlavně žádný přijetí, že by ty lidi mezi sebe někoho chtěli přivítat, že by mu podali pomocnou ruku. Protože když ten člověk přijde, v zásadě je z prostředí, který je úplně jiný, neví, jak se má chovat, neví, co má říkat, a ani to nemusí být třeba super-extrovert, což já právě nejsem, že bych čekala, že ty lidi budou nějaký přátelštější. A to jsem třeba nezažila ani tam. Dokonce jsem tam něco prožila na Velikonoce, který jsme tam s manželem trávili před svatbou, tak mě se tam udělalo hodně špatně a teď manžel tam chodil po těch různých místnostech, který tam jsou a snažil se mě někam uložit. A mě nikde nechtěli! Všude se tvářili, že mají všude plno a že se už nikam nikdo nevejde, a to viděli, že mi není dobře. Tak takovou zkušenost jsem měla

ještě před tím pokřtěním a pak když bylo takovýto, to je taky taková katolická věc, to sdílení, takže když se tam sdíleli ty lidi potom druhý den ráno, tak mě to prostě přišlo takový... mě to bolelo. Já jsem si říkala, vždyť vy si tady všichni říkáte, jaký to bylo skvělý a malujete to tady v takových nádherných barvách, ale já jsem si včera s horečkou neměla ani kam lehnout. Tak jsme jim to tam teda s manželem řekli a zajímavý bylo, že tam asi ještě nezažili, že by se takhle někdo ozval a vlastně sám řekl nějakou tu zpětnou vazbu, jak on sám se tam cítil, která by nebyla tak úžasňácká jako všechny ty ostatní. A pak za náma přišlo docela pár lidí a byli za to rádi, děkovali nám, že jsme něco řekli. Takže no... no pak jsem teda byla pokřtěná. Když jsme se brali, takže týden předtím. No a začala jsem teda chodit někam do toho kostela pravidelně v neděli. My jsme teda bydleli ještě mimo Prahu, tak jsme se tam snažili proniknout do nějakýho toho společenství. To nějak prostě... my jsme naráželi teda i společně, nejen já, že jsem neznalá a nevím, jak věci chodí, ale bylo to i o tom, že nějak nám to nikde... prostě tam nám to nevyhovovalo.

Dovedete specifikovat, čím to bylo? Co vám tam nevyhovovalo?

Ono už je to teda hodně dávno. Já si třeba pamatuju jeden zážitek, kdy tam nějaký paní zjevně umřel 4 letý syn a teď to společenství včetně toho kněze jí začali říkat, že by neměla být smutná, protože to dítě je šťastný v nebi a jak by se z toho měla radovat. No a mě přišlo, jak ty lidi jsou v tu chvíli prostě bezcitný.

Rozumím.

A nějak bylo takový strnulý to společenství. Samozřejmě už těch vzpomínek nemám tolik, tady ta mě utkvěla v paměti, protože to pro mě byl takovej šok. Nějak jsme neměli pocit, že ty lidi – my jsme se třeba snažili rozprout nějakou debatu, prostě o něčem si povídat, trošku jako, aby tam byla nějaká pluralita, názory. A to tam vůbec nefungovalo. Tam to fungovalo tak, že ten kněz je jako náš guru a ty lidi říkají všichni to samý. A nějak jsme se v tom prostě necítili. My jsme se pak teda odstěhovali do Prahy a už v té době, ještě když jsme byli v tom původním bydlišti, tak už jsme jezdili do Prahy, protože jsme organizovali, resp. pomáhali organizovat *jednu akci* (...upraveno z důvodu anonymizace...) pro ty mladý, tak skrze ně jsme se seznámili s mladýma lidma a velmi fajn knězem. A tam to tak jak žilo a bylo to hrozně fajn, tam jsme se cítili dobře, to bylo hrozně hezký společenství.

A v čem bylo odlišný, že to bylo tady dobře?

No já si pamatuju, že tam prostě si lidi povídali o všem a ten kněz byl velmi otevřený. Asi život... prostě byl v tom život. Měla jsem pocit, že ty lidi jsou normální. Já totiž jak jsem konvertita, tak pro mě spousta těch věcí bylo neuchopitelných. Ať už slovních, nebo chování, a teď mi přišli, i ty mladý katolíci *v rodném městě* (...upraveno z důvodu anonymizace...) jako když jsou všichni strnulí. Já nevím, prostě bez života.

Já si to dovedu představit.

Já to neumím popsat. Určitě mi nepřišli tenkrát v mých očích jako normální lidi. Byla tam teda jedna rodina, se kterou jsme se spřátelili a dodnes jsme tak trochu v kontaktu, a ti byli moc fajn. Ale nešlo to v tom společenství, to tam teda nefungovalo.

A dá se vystihnout, čím by to tak mohlo být?

Já si myslím, že to bylo asi i námi, že prostě my potřebujeme s manželem prostředí, který je nějaký jako kreativní, který je otevřený odlišnostem. Který se spíš snaží pochopit než posuzovat, někam dát do šablony, aby přesně člověk konformoval k tomu, jak je to tam nastavený. A taky asi aby nás motivovalo, ať už myšlenkově v duchovním životě, no...

A v Praze jak jste našli to společenství, když jste se přestěhovali?

No to neřeknu úplně přesně, jak k tomu došlo, ale v zásadě oklikou, protože můj manžel byl rok mimo republiku, kde předtím studoval, že začal pracovat v *, kde jsme se potkali, a tam on se znal s nějakým knězem, kterej se zapojil do organizace nějakých obnov pro mladý lidi. Tenkrát se to snažili začít tady tyto aktivity. A skrze tento kontakt jsme se dostali do toho společenství, který bylo otevřený tomu tyhle věci uskutečnit a zkoušet.

A jste tam pořád v tom společenství?

Ne ne. To bylo jen nějakou dobu, já jsem potom měla jedno dítě, druhý dítě, pak jsme se odstěhovali z Prahy a zároveň i tady ten pan farář byl odvelen někam jinam, přišel nový farář a to společenství zaniklo.

Až tak?

Až tak. Jenom určitý lidi, který prostě asi tvořili to aktivní jádro společenství, se přesunuli na *jinam po Praze* (...upraveno v rámci anonymizace...), a tak to zůstalo. Myslím, že některý lidi tam pořád chodí a setkávají se, znají se. Naše děti akorát měli kontakt s nimi skrze tábory, na kterej jezdili. Když jsme žili v zahraničí, tak vždycky s nimi jezdili na ten tábor a pak jako praktikanti vedoucí až do nedávna. Takže to bylo tohleto společenství. Potom jsme vlastně žádný neměli, já jsem měla malý děti, bydleli jsme za Prahou, tak jsme tam chodili do kostela, měli jsme tam různě přátele, ty, který chodili do kostela. Bylo to vlastně fajn, společenství jsme tam taky zkoušeli, to se scházelo doma u jedněch lidí, a to nám nějak, já nevím, já jsem to tam měla ráda, ale člověk nevěděl, o čem to je. Jestli o tom povídání si mezi sebou jako přátelé, nebo jestli to je společenství, jak se to tak jako prolínalo. Ale nevedilo to.

To někdo organizoval?

Jenom se to scházelo u tý jedny rodiny doma a ten místní farář docházel. No a taky to bylo hodně jakoby daný, že ten farář něco říkal a ty ostatní poslouchali, ale že by nějak debata tam mohla vzniknout, to tam úplně jako nefungovalo. Prostě ti lidi byli v těchto věcech pasivní. No a pak jsme se odstěhovali mimo Čechy. A tady ten duchovní život tak jako utíchal, nebylo, jak ho praktikovat, nikoho věřícího jsme neznali, a to pokračovalo vlastně 10 let, když jsme byli takhle pryč. Takže když jsem se pak vrátila, tak jsem zažila takovou jako plnou konverzi, teprve. A hledala jsem. No, a tak jsem tak putovala po těch kostelích pražských, a tak jsem nějak měla tendenci zůstat někde dýl, chodit tam opakovaně, a i po nějakých těch zkušenostech, který jsem tehdy měla, jsem stejně nebyla schopna do toho proniknout.

Já když si to představím, že vy jdete jako úplně poprvé do toho kostela, vím, jak to tam vypadá, lidi v lavicích, běží mše, tak jak jste se cítila a jak jste se tam pokoušela nebo.... Já to sama znám, ale hledám tam tu vaši zkušenost.

Já jsem se cítila úžasně v tom kostele na tý mši, ale tak o tom teď nemluvíme, mluvíme o těch lidech. Já jsem tak jako vytipovala určitý lidi, který tam chodili opakovaně, snažila jsem se o oční kontakt, nebo jsem chodila třeba na nějaký přednášky v rámci tý farnosti, tak jsem se třeba zkoušela dát do řeči, ale nějak to nešlo. Asi je to samozřejmě i o mně, protože já nejsem člověk zrovna asertivní, kterej prostě jde, a i když zase na druhou stranu, mně to není úplně cizí někoho oslovit a zeptat se. Vlastně tomu nerozumím, já jsem nevěděla, co mám dělat. Víím, že se jednou stalo, že na konci tý mše říkal pan farář v neděli: „Tak přijďte potom, kdo chcete, stavte se na čaj nebo tam dozadu.“ Ale já jsem prostě neměla odvahu tam jít. Vlastně takhle, jednou jsem tam šla, ale to nebylo po mši, to bylo po přednášce. Tak

jsem tak jako stála, koukala a nevěděla jsem, co. Lidi se bavili spolu, ale já jsem nevěděla, co mám dělat.

Nikdo si vás nevšiml, neoslovil? A to jste potřebovala v tu chvíli?

Já jo.

Jasně, byla jste tam sama,

Tohle vnímám, že už i tím, že jsem taky zakotvila někde, kde jsem byla víckrát, tak se snažím ty lidi nějak oslovit, něco jim říct, protože vím, jaký to je. Někdo třeba touží po tom, aby ho někdo pozval, aby někam mohl přijít, aby mu někdo ten prvotní impuls poskytl. A on nepřichází.

A on může být úplně jednoduše ten impuls, že?

Úplně jednoduše. Stačí jenom se usmát a říct, všimla jsem si, že sem často chodíte, nechtěla byste třeba přijít po mši? Protože jakmile už někdo udělá ten osobní kontakt, tak ten druhý už se má jakoby ke komu vztáhnout, už tam nejde jen tak ... No vlastně pro mě celý to církevní prostředí je takový - no, prostě já nevím, jak se s nima mám bavit, jak oslovovat. Já jsem se třeba bála do sakristie.... Jednou se mi hrozně chtělo na záchod, ale já jsem se bála jít zeptat, jestli by tam někde byl záchod, já jsem se bála, jak to tam vypadá, jestli tam vůbec můžu, jo? Prostě takový.... No takový pořád svým způsobem ta nedobytná pevnost. Říkala jsem si „*Tak já tady sedím, jsem tady vlastně doma a stejně tady je nějaký zákulisí, kterému vůbec nerozumím. Jak to funguje, proč to funguje, kdo tam smí, nesmí, jak se chovat.*“ Prostě pořád jsem nevěděla. Tak jsem takhle jako obcházela ty pražský kostely a docela to trvalo. Já jsem chodila i v týdnu na mše, tak ¾ roku určitě.

A podle čeho jste si ty kostely vybírala?

Tak jednak podle umístění, protože třeba na týdenní mše jsem chodívala, že jsem se tam zastavila takhle někde kolem centra. A jednak mám oblíbený určitý kněze, který mě oslovujou a kam jdu ráda, tak podle toho.

A vy jste už zmínila, že se vám pak povedlo někde zakotvit.

No, skrze zpovědnici.

Až tak?

Ano, skrze zpovědnici, protože ve zpovědnici byl kněz, od kterýho jsem odcházela s úsměvem na tváři.

No to je krásný.

A tam jsem dotedka. A to byl začátek mojí zase nové cesty.

Co udělal ten kněz jinak, než ti ostatní kněží?

No zajímal se o mě jako o člověka při tý zpovědi. A při tý příležitosti teda zjistil, že toužím někam chodit, být mezi lidma, protože si připadám v tý víře úplně osamělá, protože kolem mě ty věřící lidi prostě nejsou. Já nejsem z věřící rodiny a že si připadám hrozně opuštěná, že prostě chodím po těch mších a vlastně nemám žádný společenství lidí, nikoho, s kým bych promluvila, s kým bych sdílela něco, že bych tam někoho poznala a že vlastně nevím, co mám dělat. Ale to zjistil díky tomu, že se o mě zajímal. Kdyby prostě ta zpověď probíhala jiným způsobem, tak asi nezjistí o tomhle nic.

Což evidentně ti kněží před tím neřešili.

Ne. A tenhle byl velmi empatickej a pozval mě. Pozval mě na společenství, který tam krátce před tím vznikalo a já jsem přišla. No a jsem tam doteďka. Je to úžasný a je to krásná zkušenost, vidím tam spoustu lidí, který tam tímto způsobem přišli. Ať už přes tu zповědnici nebo je teda někdo z těch lidí, kdo tam chodil, oslovil někde na pracovišti nebo jsme oslovili přímo někoho v kostele, nebo děláme .. (...odstraněno v rámci anonymizace...).

Taková evangelizace teda.

No to je... Takže vlastně já jsem tak vděčná za to, že to společenství mám a hrozně ho přeju právě všem ostatním, aby to prožili, protože je to nádherný.

A můžeme najít nějaký pojmy, v čem je to nový společenství, ve kterým jste fakt šťastná, což je vidět, odlišný od všech těch zkušeností, co jste měla předtím?

No, ty jsou teda už hodně v té historii, tak to se mi špatně popisuje. Taky mi přijde, že tohle je úplně něco jinýho.

V čem je to jiný?

Je to společenství, který má kreativní program, který se obměňuje pravidelně, kdy lidi vždycky můžou říct svůj názor, kde je způsob, jakým se můžou vyjádřit k čemukoliv. No je tam... prostě zažívám obrovskou pocit přijetí, tam jsou lidi úplně všeho možnýho druhu a každě tam nějak jako patří a krásně se ty lidi doplňují.

Možná tím, jak je to hodně jinýho druhu ty lidi, tak jsou možná svým způsobem otevření, zatímco jak jste popisovala předtím ty společenství, tak ti mi přišli hodně rigidní, navázaný sami na sebe a nepouštěli tam jakoukoliv jinakost.

No, tak to jsem říkala u každýho z nich jednotlivě a tak se to vlastně dá říct o nich i souhrnně. Jak říkáte, působili tak jako ztuhle, rigidně, že o nic moc nestáli, o žádný nový impulsy, ani o toho člověka jako takovýho. Nebo já jsem ten pocit neměla.

Sdílíte i nějaký sociální otázky mezi sebou? Že třeba znáte details ze života, když někdo prožívá nějakou těžkou nebo jako radostnou událost?

Právě že jo. Tam fungují hodně, nebo jsou hodně důležitý přímluvy jeden za druhýho, nebo vůbec modlitby za to celý společenství, za ty aktivity, jeden za druhýho, když má někdo nějakou těžkost, tak se přidá do přímluv. Jinak se modlíme tak, že se na každě týden za *někoho* ...(upraveno v rámci anonymizace...), ale plus se přidávají další modlitby za toho, kdo to zrovna potřebuje.

To je krásný.

Je to fakt krásný. Je úžasný, že je to prostě společný dílo, že to není nějaký guru, kterej tam řekne „*Dneska vám tady budu číst modlitbu a vy všichni budete poslouchat.*““

Co by se muselo stát v tom společenství, abyste odešla?

To mě nic nenapadá.

Takže tam teda není nějaká jedna vůdčí osoba? No to jste vlastně teď řekla, tak kdo tam teda je?

No tak samozřejmě ten kněz v tom společenství jako takovej lídr je. To ani bez toho nějak nejde, musí tam bej někdo, kdo za to nese obrovskou zodpovědnost a kterej to nějak zaštiťuje. A tohle je člověk, kterej se hrozně modlí za to vedení Duchem svatým, kam vlastně a co máme dělat. A to je vidět už v tom průběhu času, když vidím, jak se to transformuje a

upravuje, jako ta základní myšlenka, že je to společenství, to zůstává stejný, ale ta struktura, náplň a tak, to se tak kreativně proměňuje a určitě to není zkouška na blint a pryč od toho. Je to opravdu vidět, že tam ten Duch svatý je, že tam pracuje a že to drží pohromadě. Jinak si nedovedu přestavit, jak by tam tyhle všichni lidi mohli fungovat pohromadě. To já vždycky tam odsud odcházím s úžasem a pocitem zázraku. Takže jo, je tam člověk, kterej to vede a kterej si je vědom tý zodpovědnosti, že to vede. A samozřejmě, že o určitých věcech bude rozhodovat on a nikdo to nebude zpochybňovat, protože určitá poslušnost tam musí být, jinak by tam nastal chaos. Ale je to dělaný citlivě. Není to tak, že se lidem něco nalajnuje, nadiktuje. A když by k tomu někdo něco měl, tak vždycky může svobodně přijít a promluvit si o tom.

A jaká je teda základní vlastnost toho kněze? Jak byste ho charakterizovala?

No tak jistě je to člověk velmi milující. A který hrozně stojí o to, něco vytvářet s ostatníma, žít svůj život pro druhý. A sdílet prostě ty krásný věci, který prožívá, prožívat je s ostatními na té cestě a přitom něco nového vytvářet a oslovit prostě třeba i lidi, který stojí trochu mimo. Podělit se o to s co největším počtem lidí, určitě.

A když přijdete do kostela a podíváte se k oltáři, je tam figura kněze. Tak kdo je pro vás figura kněze?

Tak teď už je to úplně jiný, teď je to úplně proměněný a je to právě díky tomu, že už se tam cítím jako doma celkově. Tak já třeba i v tom klášteře trávím hodně času, kněží jsou spíše takový, že jsou s nima kamarádký vztahy, už to pro mě není nějaký neuchopitelný člověk, s kterým nevím, jak promluvit. To už ze mě spadlo. Ale až díky té zkušenosti, kterou jsem udělala a já teď třeba vnímám, že jsem poznala v jednom kurzu paní v mém věku, katolička prostě tako konvertitka v mládí, která má za manžela katolíka od dětství, takže velmi podobná situace tý mojí a ta pořád neví, kam jít. V kostele se drží vzadu, já teď když chodíme spolu na mše, tak ji vleču dopředu a taky teprve začíná objevovat, jak s tím knězem mluvit. Společenství, myslím, že nezažila žádný. Takže to vidím, že ten problém přetrvává. Já ho teda už nemám, za což jsem vděčná, ale vidím, že ti lidé ho pořád mají. Že přijdou do kostela na tu nedělní mši, tam dělají to, co vždycky a pak odejdou. A když mají to štěstí, že je to nějaká živější farnost, kde ten kněz je aktivní směrem k lidem a snaží se je dát dohromady a něco organizovat.... My máme třeba kamaráda kněze na okraji Prahy, kterej organizuje grilování pro lidi, dává k dispozici komunitní prostory, aby se tam lidé nebo děti scházeli za nějakou činností. Prostě snaží se, aby ti lidé společně něco prožívali, ale přijde mi, že většina lidí jde v neděli do kostela, pak domů, ale není to součástí jejich života. Ten aktivní život s církví.

A kdo si myslíte, že to teda nejvíc může ovlivnit?

No na jednu stranu určitě změna chování těch kněží. Někdy si říkám, že to dělá i to oblečení, prostě ta celková taková ta vnějškovost, co člověk vidí, když se koukne na kněze, tak ho vidí v tom kolárku a v něčem. A pokud teda ten kněz není nějak aktivní, tak ho nemá šanci člověk vidět nějak jinak. Je to prostě pro ně člověk, kterej má na sobě nějaký hacafrak a pronáší vlastně liturgickou řeč a normálně s ním člověk nemá šanci ani promluvit. Tak kdyby ti kněží víc komunikovali s lidma a snažili se jim být blíž celkově. Prostě holt vzít si na sebe kalhoty a tričko a jít mezi ně, a zajímat se o to, jak žijou a co prožívají, možná zkusit nějaký aktivity.

A když si představíte v tom kostele nás, co nejsme kněží, můžeme to i my nějak ovlivnit, jak se těch nově příchozích ujmout?

Všimnout si. Když někdo chodí někam pravidelně, tak nemá šanci si nevšimnout, pokud teda jako fakt není usebranej do sebe od začátku do konce, a vnímá lidi kolem sebe, tak si musí

všimnout, že třeba tamta slečna už tady několikrát byla, dřív tam nechodila a teď tam najednou začala chodit. Tak prostě s ním promluvit, prohodit pár slov. Nějak prostě no.... Asi jsou lidi, kteří prostě přijdou a řeknou „Já bych sem chtěl chodit a je tady nějaký společenství?“ Prostě začnou se takhle ptát, možná jsou takový lidi. Ale myslím si, že většina lidí takových nebude. Čekají na ten prvotní impuls, že je někdo pozve. Ti lidé většinou tápou, jsou hrozně nejistí, ne nutně, že by sami za sebe si byli nejistí, ale prostě v tom prostředí. To prostředí není normální prostředí. Podle mého názoru není. A člověk neví, jak se tam má chovat. Když půjde do nějaký modlitebny, já nevím, KSK nebo do nějakýho společenství, který se schází u někoho doma nebo v nějaký místnosti, tak člověku už to prostředí jako je takový bližší. Já teda miluju kostely, ale to je druhá věc. Snažím se na to podívat pohledem toho druhýho člověka, kterýho pozvu třeba do takovýhleho společenství. Musí si připadat daleko přirozeněji než v tom kostele, kde všichni sedí v lavicích za sebou, koukají se jedním směrem, začne to, skončí to, lidi se zvednou a začnou odcházet, a co. Abych chtěl něco zjistit, tak bych se musel sebrat a jít někam třeba do tý sakristie dozadu, zkusit třeba zjistit nějaký informace, ale kdo na to má odvahu, když tam třeba nikdy v životě nebyl. Že jo? Třeba ta moje kamarádka, ta říká: „Sakristie!!!“ (ve smyslu, že už jen to slovo je pro ni hrozně cizí, prostě nedobytné jako ta pevnost). A já vím, jaký je to osvobozující, když se kolem toho svatostánku ten člověk svobodně pohybuje jako ve svém normálním, přirozeným prostředí. A já myslím, že ti kněží si to často neuvědomují, že pro ně to je přirozený prostředí, ale pro strašnou spoustu lidí to vůbec není přirozený prostředí, ve kterým by věděli, co a jak.

A co teda odrazuje? Vy jste to tak jako řekla, já se to jen pokouším shrnout – co odradí toho člověka, když vejde do kostela a řekne si, že se tam už nevrátí.

Tak já si myslím, že se tam může z hlediska těch lidí necítit vítanej. Prostě vlastně je jedno, jestli tam jsem nebo nejsem. Tam vlastně ani člověk nezjistí, čím by mohl být tý církvi prospěšnej, co my mohl dělat. Jak to má ale člověk zjistit, když třeba přijde na tu mši a třeba se tam neodehrávají žádný jiný aktivity. Mně třeba pomohlo, že se konaly ty přednášky. On ten kostel dostanu trochu jinej šmrnc, takovej prostě – nějak se to přiblíží člověku. Prostě že tam člověk neslyší jen tu liturgickou řeč, ale slyší tam někoho normálně stát a mluvit a pak jako se zeptá a tak. To si myslím, že taky dělá svý. Ale když teda přijdu, sednu si do lavice a řeknu si na tý mši ... já si totiž pamatuju, jak jsem tam tak chodila, do toho kostela, co chodím teď, a říkala si, že bych tak strašně tady toužila něco dělat pro tu církev, třeba i uklízet kostel. Fakt jsem takhle přemýšlela, já jsem prostě takhle po něčem toužila, chtěla jsem být aktivní součástí tý církve. A vůbec jsem nevěděla, jak. ... (odstraněno v rámci anonymizace, respondentka upřesňovala svoje poslání v církvi...)

No to je nádherný.

A tak jsem ... (...odstraněno v rámci anonymizace..) a hrozně mě to baví.

Pozor na to, co si přeješ!

No přesně. Ono by se to taky mohlo splnit.

To je fakt pěkný.

No ale když si vzpomenu na ty začátky, tak já bych prostě nezjistila vůbec, co tam můžu dělat, kdybych nedostala to pozvání do toho společenství. To společenství je takovou vstupní branou do tý církve, vůbec do toho aktivního života v církvi. A to já považuju za strašně důležitou věc v životě člověka.

A to, jaký to společenství je, určuje kdo, nebo co?

Tak to je samozřejmě společný dílo všech. Asi ne každé kněze je takto obdarované k tomu, aby něco takového vedl, já nevím, ale určitě je spousta schopných kněží, kteří tomu mohou dát záštitu. Nemusejí být nutně zas až tak aktivní, třeba v tom jako je ten náš, ale mohou tomu dát nějakou záštitu a samozřejmě to musejí nějak korigovat. Nemůžou si tam lidi dělat, co chtějí. Ale když to vidím na tom společenství, jak se ti lidé během času, jak lidi, který si nevěřili, měli pocit, že nemají žádný dary, že nemůžou v ničem přispět, tak tou aktivní účastí v tom společenství, všeho možného, těch nápadů, kterými mohli přispět, tak se najednou tak rozvinuli, že člověk vlastně zírá, jaký oni mají dary a že o tom vlastně ostatní nevěděli, a kolikrát vlastně ani oni sami o tom nevěděli. A najednou úplně rozkvetou.

Já tam mám takovou základní otázku, na kterou se ptám každého. Jak byste definovala, co je to živá farnost?

No tak myslím, že to pro mě teda je to žít víru společně. Žít skutečně ne v nějakých rozbitých rodinných jednotkách, nebo i kolikrát lidi osaměle sami za sebe, jak byl vesměs asi můj případ, ale společně, protože když jsme teda to tělo Kristovo, tak bychom měli o sobě vědět a jít spolu. Navzájem se posilovat, když je to potřeba, inspirovat a dělat vůbec zkušenost s těma vztahama, s odpouštěním a vůbec společenství, ve kterém se skutečně mohou rozvinout ty dary, který nám Bůh dává, vždyť ono se to ani jinak nedá ani zjistit, že jsou. Když ty živý vztahy v té farnosti nejsou, když ty lidi akorát maximálně vědí, kde, kdo bydlí, ale jinak nemají spolu nic společného než to, že jdou společně na tu nedělní liturgii, ale jinak o sobě nic nevědí, nic společně neprožívají. Ten čas je důležitý. Dát tomu ten čas, aby si lidi prožili něco společně. A mohly tam teda vzniknout nějaký bližší vztahy, kde to vytvoří to společenství, kde teda ten člověk může svobodně být sám sebou, obdarovávat lidi tím, jak je a současně taky přijímat třeba pomoc nebo inspiraci od druhých.

Takže já tam slyším ta slova jako prostor, svoboda, příležitost... asi tak. Zázemí, vztahy...

Hm. Jako prostě ta blízkost je hrozně důležitá. Já si myslím, že lidi pak často propadají až depresím z té osamělosti, vlastně z té nemožnosti sdílet a myslím si, že i konkrétně v oblasti té víry, když s tím člověk zůstává s tím vším sám, tak se může i točit v takovém jako myšlenkovém kruhu, vlastně se nerozvíjet duchovně. Prostě já si myslím, že jsme opravdu stvořeni jeden pro druhého, že ta samota člověku nesvědčí. Nemyslím tím, že by člověk nebyl přínosný, kdyby trávil život sám se sebou, ale prostě když člověk – já mám třeba babičku a vidím to, jaký to je, když ten člověk odejde z aktivního života a nemá ty blízký, co to s ním udělá, to není veselý.

Je to vlastně jeden z úkolů církve, budovat ta společenství právě proto, že to společenství je nadšený.

A to opravdu v tom našem společenství je. Jeden z těch programů jsou prosby za uzdravení a jsou třeba celý adorace moderovaný tímto směrem. A lidi se tam opravdu uzdravují z hlubokých ran. Vůbec si uvědomit, že Nebo tam vidím i ten prostor pro to odpouštění, jak člověk dělá tu zkušenost s těma ostatníma lidma, tak mu to pomáhá vlastně odpouštět třeba i ty starý rány, který si s sebou nese, protože už jenom ty prožitky, který tam má z blízkosti těch ostatních a z jejich podpory, ty jsou hrozně uzdravující. Někdy člověk dře a dře, aby odpustil a furt to nějak nejde, ale takhle se může otevřít té milosti, protože vůbec dostane to dobro, po kterém touží a který teprve až potom mu umožní, aby se otevřel té milosti odpouštění. Že do té doby je to takový, že člověk na tom pracuje a pracuje, a nikam to nevede. A to já tam vidím prostě. Jako fakt bych to moc přála každému, aby něco takového prožil.

A chcete ještě něco říct, co bychom do té práce mohly zaznamenat, když si představíte, že to budou opravdu číst lidi, který chtějí vědět, k čemu je to vlastně dobrý ta církev a proč nějaký Bůh...

Tak asi záleží na tom, jakým způsobem se to odpovídá, jestli jako duchovně, nebo...

Cokoliv, je to úplně plně volný.

Takže jak stojí otázka? Proč je dobrý...?

Jaký to má vůbec smysl v naší ateistické společnosti. Proč církev, proč Bůh, proč vůbec se tím zabývat?

To je hodně taková otázka..... taková rozsáhlá.

Cokoliv. Má to smysl vůbec?

Tak já to vidím na každém kroku, že ano, samozřejmě, je to velmi uzdravující, je to obrovské nekonečné zdroje naděje. Třeba když se budeme bavit s lidmi, který se nepovažují za věřící v tom smyslu, jak se o tom bavíme, tak nebudeme mluvit o víře. Ale naděje, mi přijde, že v té společnosti strašně chybí.

Mě teď i napadlo, že de facto to křesťanské společenství, nebo společenství lidí ve víře tady nemá alternativu, protože pořád ještě v rámci té církve, jestliže je tedy otevřený a bezpečný, taky se dá říct, že by se v něm neměly nacházet nějaké hluboké patologie, manipulace a podobně, ale když se tak podíváte okolo, tak jaká je jiná alternativa v této společnosti?

No to jsem tuhle zrovna někomu říkala. U něčeho, u nějakého... byla to nějaká podobná situace, manželovi jsem to asi říkala, že si uvědomuju, že vlastně k tomu není žádná alternativa, že nic, co si dovedu představit, že existuje v dnešní společnosti, nic nemůže člověku tohle dát a vím, že jsem to i prožívala u kázání Halíka na svátek Svatý rodiny, něco podobného. Říkala jsem si, že kdo dneska z lidí je schopný mluvit v takové naději a v takovém objetí prostě všech jako on teď v tuhle chvíli. Kdo nabízí takovou širokou náruč a dobré slovo, ve kterém je právě ta naděje. To jsem si říkala, kterej politik, kterej ekonom, kterej vedoucí nějakého kroužku, kterej ... no prostě, že je to prostě umělec. Prostě že nikdo lidem nenabízí takovouhle otevřenou náruč, přijímající.

Všechno je to takový dočasný, postavený jenom na něčem, co pomine, ale tady mám pocit, že to vlastně nepomijí, že tam ta láska a ty vztahy jsou vlastně takový kontinuum, který může opravdu trvat po celou dobu našeho života, když to je zdravý.

Zcela jistě a ono to roste, člověk se může v takovém prostředí hrozně zdravě rozvíjet. Já si myslím, že ho prostě každě v zásadě bytostně potřebuje a je to těžký samozřejmě vykomunikovat s někým, kdo má třeba negativní vztah k církvi, s čímž se setkávám docela často. Lidé třeba v nějaký duchovno věří, ale církev to NE, a samozřejmě, že taky mají předsudky, taky mají zkreslené představy, ale do velké míry se tomu nelze divit, že si to představují tak, jak si to představují. A mění se to hrozně pomalu, mně přijde, že tak církev je pořád taková zavřená, někde za těma zdma, že prostě ty lidi nevycházejí ven a málo komunikují s tím ostatním světem. Mění se to, to jako zase určitě, to vidím. Ty snahy. Ale...

Co by mohla církev dělat jinak? To mě teď jako napadlo, když se o tom bavíme. Když si představíme od arcibiskupství k poslednímu kostelu. Co by mohli dělat jinak? Určití lidé?

Tak o tom už jsme se určitým způsobem bavily. Určitě to zlidštit, přiblížit to těm lidem. Takže jako myslím si, že je to hodně o osobnosti těch kněží, jakou tvář těm lidem ukazují, jestli jsou vůbec srozumitelný, jak s nima mluví. Když budeme furt jenom nějaká moralizující instituce, která furt na lidi jen hrne nějaký nespelnitelný požadavky, který se v zásadě rozcházejí s realitou, jaká dnes je, tak to neznámá, že má člověk dělat kompromisy s tím, jak věří, že třeba to a to má ideálně takhle být. Není řešení furt někomu mlátit o hlavu ideály. To nikam nevede. Prostě mi přijde daleko plodnější se těm lidem přiblížit a vyjádřit jim přijetí, pochopení a začít s nima nějak pracovat. Pak se ty lidi můžou něčeho chytit a vůbec se začít nějak proměňovat, ale když je budeme umlácovat dalšíma a dalšíma požadavkama, tak to nikam nevede. Tak si to teda myslím.

To je krásný. Já myslím, že nic krásnějšího do té práce nedostanu.

Paní respondentka se rozhodla doplnit svoje vyjádření ještě písemně, protože po skončení nahrávání náš rozhovor pokračoval:

Vnímám, že katolická církev by mohla věnovat otázce psychického zdraví věřících celkově větší pozornost. Někdy mám dojem, že psych. potíže jsou nejenom v celé společnosti, ale i v církvi stále tabuizovány a nebrány vážně. Tím myslím např., že jsou někdy interpretovány výhradně skrze duchovno, jakoby třeba člověk trpící depresemi snad „málo věřil“ a vyvolává se v něm pocit viny, že není dost „radostný křesťan“, že psychofarmaka nic neřeší apod. V poměrně úzkém společenství asi osmi lidí jsem se setkala třeba s tím, že schizofrenik byl nazván bláznem (podotýkám, že do tohoto společenství občas jeden schizofrenik dochází) a návštěva psychologa/ psychiatra je zde některými považována za něco nemístného, zatímco mezi nimi je jeden člověk, o kterém vím, že opakovaně pobývá v léčebně, jiný, který tam v mládí strávil také poměrně dlouhou dobu, a další, který docházel opakovaně na psychoterapii. S posledně jmenovaným, kterého jsem blíže poznala, se dostávám k další rovině tohoto problému, a to že ve společenstvích se mohou vyskytovat lidé s vážnějšími psychickými poruchami, které nejenom do velké míry ovlivňují jejich prožívání víry, ale také pochopitelně mají nějaký dopad na život společenství jako celku. V jiném, značně větším společenství, jsem si zase všimla, že jsou do něj přitahováni povětšinou lidé středního věku, kteří žijí sami, mají často dlouhodobě problém najít partnera/ku a až nápadně často působí poněkud „zvláštně“. Někteří z nich mají psychiatrickou diagnózu, ať už se to ví oficiálně, nebo to ví jen oni sami, ale jsou zde také tací, kteří to zjevně ani vůbec netuší (Asperger syndrom). Nějakou dobu sem chodila také paní, jejíž chování bylo skutečně na hony vzdálené chování psychicky zdravého člověka a která do společenství dokonce vnášela poněkud pochybné duchovní vlivy. ... (odstraněno v zájmu anonymizace...) Tedy ne, že by v tom malém společenství nebyly také takové vztahy, ale z nějakého důvodu se v tom velkém vůbec neděje to, že by se na psych. potíže někdo díval s takovými předsudky (což je vlastně zajímavé, když v obou společenstvích se psych. nemocní nacházejí.)

Zajímavé je, že kněz, který to velké společenství vede (a dělá to úžasně), si rozsah výskytu zvláštností a psych. potíží příliš neuvědomoval, ale byl velmi rád, když jsem ho na to upozornila.

Takže bych řekla, že by bylo dobré, aby kněží, kolem kterých vzniká nějaké společenství, věnovali větší pozornost jeho psychologickému aspektu – jestli v něm není někdo, kdo potřebuje nasměrovat na odbornou psych. pomoc, zda jsou lidé s psych. potížemi přijímáni bez předsudků, jestli ve spol. nevzniká nějaká patologie, jestli mezi jeho členy není nějaký „rozvraceč“, kterého je potřeba nějak usměrnit apod. Myslím, že by třeba vůbec nebylo od věci, kdyby jednou za čas společenství navštívil nějaký supervizor a poskytl potřebnou

zpětnou vazbu. Přijde mi důležité, aby ve společenstvích byly zdravé vztahy nejen pro ně jako taková, ale aby také vůbec byla „atraktivní“ pro lidi zvenku. Chybí mi, alespoň v tom, co jsem poznala, např. více lidí, kteří mají rodiny. Pak mi opravdu hodně chybí spol., ve kterém by byla možná nějaká pluralita názorů na nábožensko-společenská témata a nepředpokládalo se automaticky, že např. každý poběží podepsat petici za „tradiční rodinu“ a podle toho aby byly dokonce formovány přímluvy. Ale to už se dostáváme někam trochu jinam...